

HOE ALLEDAAGSE KWESTIES VERWORDEN TOT GEMEENTELIJK BELEID

COLUMN

JOLANDA HOEFLAK

Drs. J. Hoeflak is eigenaar van Brill van Jane, adviesbureau voor gebieds- en wijkontwikkeling en was eerder onder meer raadsgriffier in Almelo

“Ik kèn ze eigenlijk niet, ik hóór ze alleen maar.” Aan het woord is een gepensioneerde onderwijzeres over de studenten, die in een flat achter haar eigen appartementencomplex wonen. De studenten hebben de gewoonte om bij mooi weer tot laat te barbecueën in hun tuintje, dat grenst aan de slaapkamers van het appartementencomplex met duurdere koop- en huurwoningen. Het wordt laat en de muziek gaat aan. “Dan staat ’s nachts om vijf uur ineens Guus Meeuwis naast je bed.”, zegt ze.

De wijk lijkt de overlast van studenten goed zat. De Wijkraad heeft een Werkgroep Studentenoverlast

ingesteld, zonder de studenten overigens. Er zijn bijeenkomsten in de wijk gehouden en uiteindelijk heeft de gemeente een beleidsnota geschreven. Sommigen spreken over “studentendruk”, de hoeveelheid studentenhuizen die een wijk aankan. Alsof daar een wetenschappelijk grens voor geldt.

Na een nachtelijk incident legt de bewonerscommissie van het complex een klacht neer bij de woningcorporatie, die de studentenhuizen verhuurt. Dat formaliseert de situatie. De geleefde werkelijkheid wordt vertaald naar de Taal van de Professional (Jan Bransen heeft daar mooie dingen over geschreven in ‘Laat je niets

wijsmaken; Over de macht van experts en de kracht van gezond verstand'.) De woningcorporatie doet een greep in haar beleidsmatige gereedschapskist. Ze schrijft de studenten in een brief op poten, dat barbecueën voortaan verboden is en maakt geld vrij voor het plaatsen van geluidswerende boompjes, bij het hoge hek dat de beide wooncomplexen scheidt.

De studenten reageren laconiek op de verboden van de woningcorporatie. De flyer met het barbecueverbod hangt ondersteboven in het gezamenlijke keukentje. Ze hebben geen idee wie er last heeft van nachtelijk lawaai. Die boompjes? "Ineens stond er een hoveniersbedrijf in de tuin en die heeft ze gepoot. Ik denk dat het is, dat we dan geen fietsen meer kunnen laten slingeren in de tuin". Het hek en de boompjes versterken het effect dat de studenten kunnen feesten, zonder het idee te hebben dat ze burens overlast bezorgen. De strook niemandsland en het hek maakt dat ze zich niet als gewone burens gedragen, er is geen enkel natuurlijk contact. Elkaar ontmoeten maakt het aanspreken op gedrag veel gemakkelijker. De gepensioneerde onderwijzers

conclueerde: "Eigenlijk zouden we elk najaar even een kennis-makingsborrel moeten houden."²

Betrekkelijk eenvoudige situatie, je kunt je bijna niet voorstellen dat het zo mis gaat. Dat alledaagse kwesties in het samenleven, zó worden vertaald naar beleid en maatregelen. Je denkt, komt dan niemand op de gedachte...? Nee, niemand. Dat verbaasde ons ook, toen we praktijkonderzoek deden naar de "leefbaarheid" in drie Brabantse wijken en meerdere voorbeelden tegenkwamen van dit fenomeen. De verklaring is minder eenvoudig. Juist omdat diezelfde overheid en instituties om het hardst roepen dat mensen hun eigen problemen moeten oplossen.

Het geloof in "stad maken" en sociale innovatie bloeien als nooit tevoren. Allerlei maatschappelijke kwesties moeten "in de wijk" worden opgelost: van obesitas bij kinderen tot radicalisering van allochtone jongeren. En overmorgen zijn de beleidsthema's weer een slagje anders. De wijk is óf "vindplaats" van problemen, óf "broedplaats", óf op zijn minst de plek waar participerende burgers zaken aanpakken.

---

2 Het voorbeeld in deze column komt uit het boek 'Waarde van het Alledaagse', dat eind 2015 bij Trancity verschijnt. Het boek is een weergave van de resultaten van twee jaar praktijkonderzoek door de NHTV, Internationale Hogeschool Breda.

Maatschappelijke en individuele kwesties worden door professionals vertaald naar wijkprojecten. Dat leidt tot een invasie in de autonomie van mensen en vernietiging van kracht van het alledaagse. Dat goedbedoelde “bemoeien” maakt meer kapot dan ons lief is. Natuurlijk zijn er bewoners die met hun samenleefkwesties aankloppen bij de instituties en eisen “dat de gemeente of corporatie nu eindelijk iets doet”. Maar daar hoeven deze instanties niet aan toe te geven! Niets doen is een serieuze optie, die raadsgriffiers hun gemeenteraad nadrukkelijk zouden moeten influisteren. Respect voor alledaagse oplossingen begint misschien wel in de raadszaal, waar niet voor elke kwestie die zich “in de wijk” voordoet beleid moet worden gevraagd.

Ik pleit voor erkenning van de eigen logica van de leefwereld, die van de alledaagse ontmoeting en de alledaagse oplossingen: goede burens zijn. Vragen die gaan over samenleven met elkaar in de buurt onttrekken zich voor het overgrote deel aan zicht van overheid en instituties, en dat is maar goed ook. Buurbewoners, verenig u zo min mogelijk formeel en eis een beleidsvrije buurt op!